

Săptămâna educației pentru cetățenie digitală 2026 (#EDCE26)

Lecții-eveniment pentru o cetățenie participativă digitală

Autor și coordonator eveniment: prof. Cristian Răducanu, specialitatea istorie

Pe 15 septembrie 2026 – Ziua Internațională a Democrației – la Liceul Tehnologic „Dimitrie Gusti” din București, elevii clasei a XI-a A și B au participat la lecții-atelier de cetățenie digitală, incluziune socială digitală, gândire critică și educație media, desfășurate în cadrul Săptămânii europene a educației pentru cetățenie digitală 2026, parte a proiectului PrismaEU OG 2026/101235778, cofinanțat de Uniunea Europeană. Evenimentul a reprezentat etapa a doua a inițiativei PRISMA Framework for Digital Democracy and Citizenship în liceul nostru, pilonul 1 – Critical Thinking and Media Literacy și pilonul 4 – Participation & Inclusion, implementată de Asociația GEYC – Group of European Youth for Change, cu finanțare europeană prin Programul CERV, inclus în calendarul PRISMA European Network pentru Săptămânii europene a educației pentru cetățenie digitală.

Clasa a XI-a A – de la competențe digitale la gândire critică

Tema lecției a fost documentarea asupra celor 10 domenii și a celor 20 de competențe ale cetățeniei digitale, conform Ghidului Digital Citizenship Education din 2022 al Consiliului Europei. Elevii au discutat, de asemenea, despre competențele necesare pentru apărarea împotriva dezinformării și pentru participarea responsabilă la viața publică în mediul online.

Organizați prin metoda Jigsaw – „Mozaicul”, elevii au lucrat în șase grupe de „analști ai competenței cetățeniei digitale”. Pe baza Ghidului DCE din 2022 (Digital Citizenship Education al Consiliului Europei), elevii au discutat în plen importanța competențelor pentru siguranța online și oportunitățile de implicare democratică (Inițiativa cetățenească europeană. Ulterior, folosind diverse resurse – articole despre incluziune socială în mediul online – elevii au utilizat materiale puse la dispoziție de TechSoup prin Incubatorul Civic Digital de pe platforma „Predau Viitor” pentru a trasa pe echipe schița unor aplicații care să țină cont de dizabilități pentru a permite implicarea cetățenească a tuturor, indiferent de limitările fizice. Printre materialele folosite se numără schița unui wireframe (schița unui prototip de produs digital), instrumentele de evaluare a produselor digitale, fișe pentru testarea fiabilității aplicațiilor și materiale de tip checklist.

Impactul educațional al lecției

Elevii clasei a XI-a A au demonstrat capacitatea de a identifica principalele componente ale cetățeniei digitale și de a le corela cu situații concrete din mediul online. În cadrul lucrului pe echipe, aceștia au analizat surse și au schițat exemple de aplicații pentru comunicare digitală incluzivă, au formulat argumente și au discutat criteriile pentru un mediu online incluziv. Momentul de reflecție de la finalul lecției a evidențiat faptul că elevii au asociat competența digitală nu doar cu utilizarea tehnologiei, ci și cu responsabilitatea civică, respectarea drepturilor tuturor și încurajarea participării tuturor la viața comunității. Prin activitățile colaborative, elevii și-au dezvoltat competențe media, gândirea critică și capacitatea de a argumenta. Totodată, discuțiile au subliniat importanța valorilor democratice în mediul digital: respect, responsabilitate, libertate de exprimare și protejarea demnității umane.

Elevii clasei a XI-a B construiesc soluții digitale împotriva dezinformării

Spre deosebire de activitatea desfășurată la clasa a XI-a A, unde accentul a fost pus pe competențele cetățeniei digitale, lecția clasei a XI-a B a avut ca temă centrală generarea și testarea de idei și prototipuri de produse digitale pentru depistarea dezinformării. Elevii au pornit de la competențele relevante ale cetățeniei digitale (DCE 2022) și au analizat metode, kituri de verificare a dezinformării și manipulării online din Hub-ul Funky Citizens și aplicații pentru stabilirea credibilității informațiilor online – metoda CRAAP. Folosind check-list-ul cu pașii atelierului de creare de produs digital – de la documentare, la realizarea, verificarea și modificarea prototipului wireframe desenat.

Un instrument central al lecției a fost metoda CRAAP, utilizată pentru evaluarea credibilității surselor online:

- C – Currency / Actualitate: cât de recentă este informația;
- R – Relevance / Relevanță: în ce măsură informația răspunde temei analizate;
- A – Authority / Autoritate: cine este autorul și ce competență are;
- A – Accuracy / Exactitate: dacă afirmațiile sunt corecte și susținute de dovezi;
- P – Purpose / Scop: care este intenția comunicării – informare, persuasiune, manipulare sau promovare.

Clasa a fost împărțită în șapte grupe de „creatori digitali”. Elevii au fost încurajați să treacă de la analiza critică a informației la proiectarea unor soluții concrete: aplicații, instrumente și produse digitale care ar putea ajuta utilizatorii să verifice proveniența și credibilitatea surselor online. Prin completarea wireframe-urilor, elevii au schițat modul în care ar putea funcționa o aplicație destinată evaluării surselor și combaterii dezinformării.

Impactul educațional al lecției

Lecția a dezvoltat simultan competențe media, gândire critică, colaborare, comunicare, rezolvarea de probleme și competențe de creare a unor produse digitale. Elevii nu au fost simpli receptori ai informației, ci au avut rolul unor mici echipe de proiectare și testare. Performanța elevilor s-a remarcat prin capacitatea de a transforma concepte abstracte – precum credibilitatea, proveniența sursei sau intenția comunicării – în criterii și funcții concrete ale unui posibil produs digital. Prin schițele realizate, elevii au propus modalități de educare media a utilizatorilor online și de verificare mai atentă a conținuturilor online. Momentul de reflecție de la finalul lecției a evidențiat faptul că elevii au conștientizat legătura dintre apărarea împotriva dezinformării și responsabilitatea când proiectezi tehnologia. Ei au înțeles că un produs digital util trebuie să fie accesibil și construit cu respectarea drepturilor și responsabilităților utilizatorilor. Lecția a contribuit la formarea unei atitudini active și responsabile față de informațiile întâlnite online.

Elevii au înțeles că apărarea împotriva dezinformării presupune mai mult decât recunoașterea unor știri false: presupune verificarea surselor, analiza intenției comunicării, compararea informațiilor și asumarea consecințelor distribuirii unui conținut.